

Magický čtyřúhelník

Problém hospodářské politiky – nelze jednoznačně změřit výkon a sílu ekonomiky. Všechny faktory jsou na sobě závislé. Proto se zavádí tzn. magický čtyřúhelník, který je vlastně grafickým znázorněním úspěchu ekonomiky. Na osy se do čtyř směrů vynášejí tyto makroekonomické ukazatele:

- 1.) Produkt – roční růst hrubého domácího produktu (G)
- 2.) Cenová hladina – negativní míra inflace (P)
- 3.) Zaměstnanost – negativní míra nezaměstnanosti (U)
- 4.) Platební bilance – podíl salda obchodní bilance na HDP (B)

(a to vše v %)

Výsledný magický čtyřúhelník zobrazuje úspěšnost stabilizační makroekonomické politiky státu.

1. HDP

Hrubý domácí produkt je objem vyrobených statků a poskytnutých služeb v ekonomice daného státu za určité období (zpravidla jeden rok).

2. INFLACE

Inflace je proces postupného znehodnocování měny v důsledku růstu cen. Je příčinou znehodnocení úspor, snižování kupní síly peněz, snižování reálných mezd a tím vším tedy celkové ekonomické nestability. Ekonomové rozlišují několik stupňů inflace, ato podle její velikosti (inflace mírná, pádivá a hyperinflace).

3. NEZAMĚSTNANOST

Obyvatelstvo se dělí na ekonomicky aktivní a ekonomicky pasivní. Do první skupiny patří lidé zaměstnaní nebo také lidé, jež práci aktivně hledají, či se do ní hodlají vrátit po dočasném vyřazení. Druhá skupina jsou lidé, kteří jsou nezaměstnaní a ani práci aktivně nehledají.

4. BILANCE ZAHRANIČNÍHO OBCHODU

Saldo, čili rozdíl, obchodní bilance (vývozu a dovozu) – rozlišujeme aktivní a pasivní. Při aktivním saldu vývoz převyšuje dovoz (platby ze zahraničí jsou vyšší než platby do zahraničí). Při pasivním saldu je tomu naopak. Při opakovaně pasivním saldu vzniká a narůstá statní dluh.

ZHODNOCENÍ GRAFŮ

GRAF: Magický čtyřúhelník 1.

Graf zachycuje vývoj úspěšnosti stabilizační hospodářské politiky vládou České republiky v pro léta 2002, 2003, 2004. Tabulka níže ukazuje vypočtenou plochu jednotlivých čtyřúhelníků. Důležité přitom je, že se plocha meziročně zvětšuje, z čehož vyplývá, že vláda byla úspěšná a ekonomika se stabilizuje. Největší podíl na úspěchu má rostoucí HDP. Tento úspěch nelze jednoznačně přičíst k úspěchům vlády.

	2004	2003	2002
G	4,7	3,2	1,5
B	-0,95	-2,72	-2,95
P	-2,8	-0,1	-1,8
U	-8,3	-7,8	-7,3
plocha	382,03	365,31	325,88

GRAF: Magický čtyřúhelník 2.

Graf porovnává úspěšnost stabilizační hospodářské politiky vlády České republiky a Portugalska v roce 2004. Tabulka níže ukazuje vypočtenou plochu obou čtyřúhelníků. Z výsledných ploch se jeví ekonomika České republiky stabilnější. Na tomto výsledku mají největší vliv dva faktory – na jedné straně je to silný růst ekonomiky Česka, a na straně druhé slabá bilance zahraničního obchodu Portugalska v tomto roce.

Portugalsko jsem nevybral pro porovnání náhodou. Jedná se totiž o první zemi EU, jež Česká republika předhlonila v HDP. Navíc má přibližně stejnou rozlohu i počet obyvatel. Vzhledem k tomu, že růst hrubého domácího produktu České republiky v roce 2005 ještě posílil (ato na 6%), lze předpokládat, že i v hodnocení pro rok 2005 by ČR dopadla lépe.

	ČR	Portugal
G	4,7	1
B	-0,95	-10,8
P	-2,8	-2,5
U	-8,3	-6,7
plocha	382,03	146,25

G = hdp

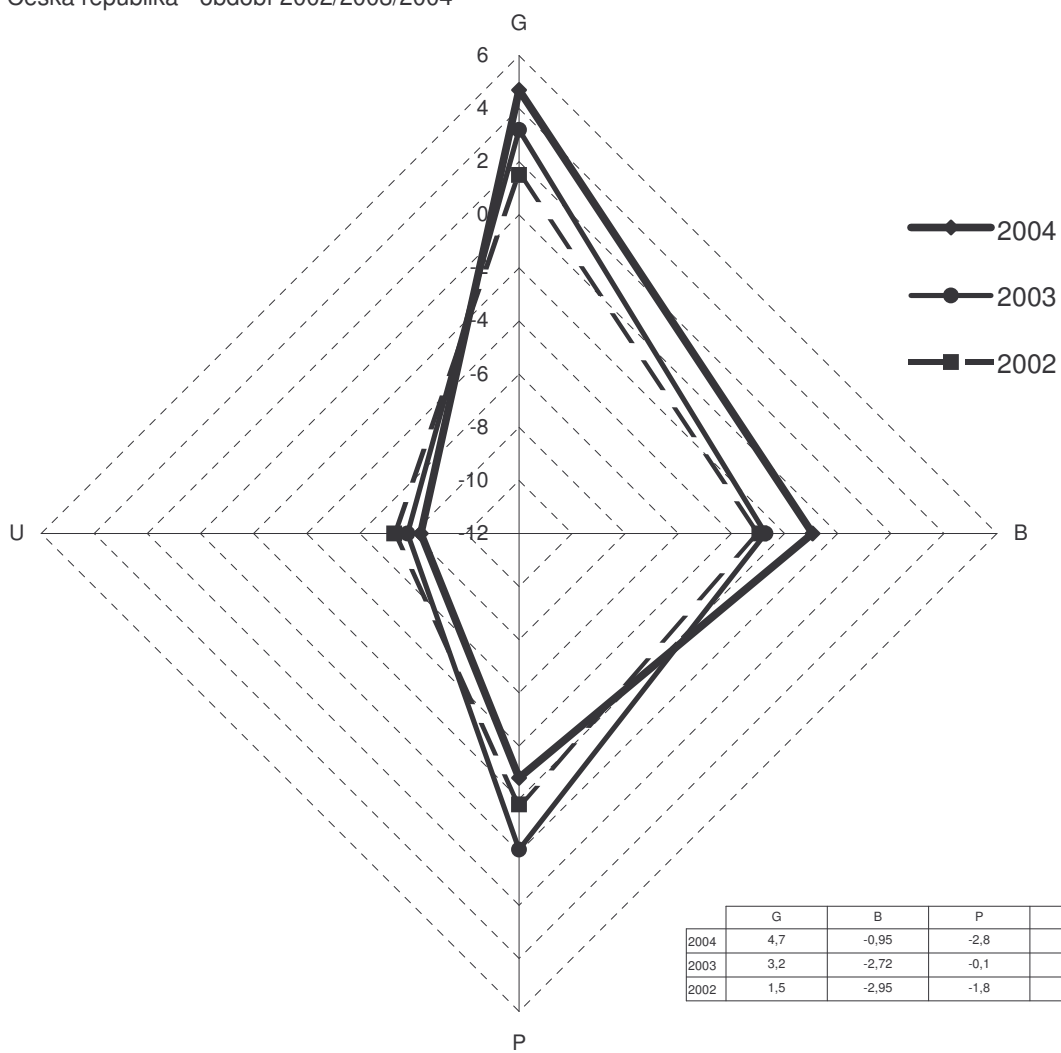
U = nezaměstnanost

B = bilance obchodu

P = inflace

Magický čtyřúhelník 1

Česká republika - období 2002/2003/2004

Magický čtyřúhelník 2

Česká republika - Portugalsko (2004)

